

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۵۸۳۱

تجدید نظر اول

۱۳۹۵

INSO

5831

1st. Revision

2016

اطلاعات و دبیزش (مستندسازی) –
قواعدی برای کوتاه‌نوشت واژه‌های عنوان و
عناوین نشریات

**Information and documentation –
Rules for the abbreviation of title words
and titles of publications**

ICS:01.140.20

استاندارد ملی ایران شماره ۵۸۳۱ (تجدیدنظر اول): سال ۱۳۹۵

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران - ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۱۶۳-۳۱۵۸۵ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.org>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.org>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدورگواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، واسنجی وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legals)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
« اطلاعات و دبیزش (مستندسازی) -
قواعدی برای کوتاه‌نوشت واژه‌های عنوان و عناوین نشریات »
«تجدید نظر اول»

رئیس:

عضو هیئت‌علمی دانشگاه پیام نور گرگان

مختاری، حیدر
(دکتری کتابداری و اطلاع‌رسانی)

دبیر:

کارشناس اداره کل استاندارد استان مازندران

عرب، هما
(کارشناسی کتابداری و اطلاع‌رسانی)

اعضا: (به ترتیب حروف الفبا)

کتابدار کتابخانه عمومی آزادگان ساری

اسدی، زهرا
(کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی)

کارشناس اداره کل استاندارد استان مازندران

اسدی، مریم
(کارشناسی زبان انگلیسی)

کارشناس فناوری اطلاعات
اداره کل استاندارد استان مازندران

شریف زاده، سیده زهرا
(کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی)

کارشناس آموزش
اداره کل استاندارد استان مازندران

شکیباییان، طناز
(دکتری آموزش عالی)

کارشناس کتابخانه عمومی سواد کوه

صادقی، هادی
(کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی)

مسئول کتابخانه عمومی آزادگان ساری

علیزاده، ابوذر
(کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی)

کتابدار کتابخانه عمومی آزادگان ساری

میربخشی، قدسیه
(کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی)

ویراستار:

هنسا قادری

(کارشناسی ارشد زبان آلمانی)

کارشناس استاندارد، بازنشسته سازمان ملی استاندارد

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ح	پیش‌گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ اصطلاحات و تعاریف
۵	۳ قواعد کوتاه نوشت‌های واژه
۵	۱-۳ روش‌ها
۶	۲-۳ نشانه‌های آوانما
۶	۳-۳ واژه ساختگی
۷	۴-۳ شکل‌های جمع و صرفی دیگر
۸	۵-۳ مشتقات
۹	۶-۳ واژگان نا مرتبط معنایی
۹	۷-۳ واژگان مرکب
۹	۸-۳ اسامی افراد
۱۰	۹-۳ اسامی تنالگان‌ها
۱۰	۱۰-۳ نام مکان
۱۰	۱۱-۳ نویسه‌گردانی
۱۱	۱۲-۳ جایگزینی نویسه‌ها
۱۱	۴ قواعدی برای کوتاه‌نوشت‌های عنوان
۱۱	۱-۴ ترتیب واژه
۱۱	۲-۴ عناوین تک واژه‌ای
۱۲	۳-۴ حروف تعریف، ربط و اضافه
۱۳	۴-۴ سرنام‌ها، سرواژه‌ها و حروف نقش دهنده
۱۲	۵-۴ نوشتن با حروف بزرگ
۱۳	۶-۴ نشانه‌های سجاوندی
۱۳	۷-۴ نویسه‌های خاص و نمادها
۱۴	۸-۴ بخش‌ها و فروست‌ها
۱۴	۹-۴ تشخیص و شفاف‌سازی

پیش‌گفتار

استاندارد «اطلاعات ودبیزش (مستندسازی) - قواعدی برای کوتاه نوشت واژه‌های عنوان و عناوین نشریات» که نخستین بار در سال ۱۳۸۱ تدوین و منتشر شده‌است بر اساس پیشنهادهای دریافتی و بررسی و تأیید کمیسیون مربوط برای اولین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و در یکصد و نود و یکمین اجلاس کمیته ملی اسناد و تجهیزات اداری و آموزشی مورخ ۹۵/۸/۰۴ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به‌عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران - ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدیدنظر خواهند شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در گروه‌های مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت؛ بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۵۸۳۱: سال ۱۳۸۱ می‌شود.

منبع و مأخذی (منابع و مأخذی) که برای تهیه و تدوین این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO 4: 1997, Information and Documentation – Rules for the abbreviation of title words and titles of publications

اطلاعات و دبیزش (مستندسازی) – قواعدی برای کوتاه‌نوشت واژه‌های عنوان و عناوین نشریات

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، ارائه قواعدی برای کوتاه‌نوشتن عناوین پایندها و در صورت مناسب بودن برای مدارک غیرپایندی است در زبان‌های که از الفبای لاتین، سیرلیک و یونانی استفاده می‌نمایند است. همچنین این استاندارد به‌عنوان مبنایی برای نگارش کوتاه‌نوشت واژه‌های عنوان براساس شبکه شاپا^۱ کاربرد دارد.

۲ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات با تعاریف زیر به‌کار می‌رود:

۱-۲

کوتاه‌نوشت

abbreviation

اصطلاح کوتاه‌نوشت‌شده حاصل از حذف برخی از حروف آن اصطلاح است.

[برگرفته از استاندارد: ISO 1089: 1990]

۲-۲

عنصر توصیفی اختصاری

abbreviated qualifying element

عنصر کوتاه‌نوشتی که به یک عنوان کوتاه‌نوشت اضافه می‌شود برای این‌که عنوان کوتاه‌نوشت شده منحصر به فردی را بسازد.

۳-۲

سرنام

acronym

اصطلاح چندجزئی اختصاری، متشکل از حروف اول شکل کامل یک اصطلاح که به‌طور متوالی به‌صورت هجایی تلفظ می‌شود.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

مثال:

ALGOL = algorithmic language

۴-۲

وند

affix

تک‌واژی که نه بن است نه در انتها، اما به منظور تغییر معنایی یا لغوی یا مقوله دستوری به همراه بن می‌آید.
[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۵-۲

واژه ساختگی

artificial word

واژه‌ای که برای هدف خاصی ایجاد شده و به‌طور معمول در واژه‌نامه یافت نمی‌شود.

۶-۲

اصطلاح چند جزئی

complex term

اصطلاح متشکل از دو یا چند بن با یا بدون عناصر^۱ اصطلاحات دیگر.
[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۷-۲

واژه مرکب

compound word

واژه‌ای که اجزای آن خود، واژه یا شکل‌های ترکیبی آن است.

۸-۲

ادغام

contraction

کوتاه کردن یک واژه، هجا یا گروهی از واژگان با حذف حروف داخلی است.

۹-۲

تنالگان

corporate body

سازمان یا گروهی از افراد شناخته شده با یک نام خاص است.

۱۰-۲

مشتق

derivative

واژه‌ای که با افزودن یک یا چند **وند** به **بن** تشکیل می‌شود.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۱۱-۲

اصطلاح عام

generic term

واژه یا گروهی از واژگان در یک عنوان که نوع و/یا تناوب یک نشریه را نشان می‌دهد.

مثال:

دستنامه^۱، سالنامه^۲، گزارش^۳، خبرنامه^۴، یادداشت‌های روزانه^۵، گزارش سالانه^۶، ثبت رکورد^۷، شرح مذاکرات^۸ و سالنامه^۹.

۱۲-۲

شکل صرفی

inflected form

تغییر شکل واژه‌ها برای نشان دادن تمایزاتی مانند وضعیت، جنس، تعداد، زمان، شخص، حالت و یا صدا است.

۱۳-۲

سرواژه

initialism

-
- 1- Abhandlungen
 - 2- annales
 - 3- Berichte
 - 4- bulletin
 - 5- cahier
 - 6- annual report
 - 7- compte rendu
 - 8- proceedings
 - 9- yearbook

نام یا اصطلاح چندجزئی اختصاری که از حروف اول عناصر اصطلاح ساخته می‌شود.

[منبع: استاندارد ISO1087:1990]

یادآوری - سرواژه ترتیبی را شکل می‌دهد که ممکن است به صورت حرف به حرف یا هجایی یا هر دو تلفظ شود.

۱۴-۲

تک واژه

morpheme

کوچک‌ترین واحد معنی‌دار یک زبان است.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۱۵-۲

پیشوند

prefix

وندی که بعد از بن یا پیشوند دیگر می‌آید.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۱۶-۲

ریشه

root

عنصر واژه که مبنای ریشه‌شناسی واژگان هم خانواده را در یک زبان یا چندین زبان نشان می‌دهد.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۱۷-۲

عنوان بخش

section title

عنوان مختص یک بخش که برای قسمتی از گروه پیاپی‌های مرتبط با عنوان مشترک به کار می‌رود.

۱۸-۲

پیاپند

serial

نشریه‌ای در هر رسانه که در بخش‌های متوالی معمولاً به ترتیب زمانی یا عددی به چاپ می‌رسد و ادامه آن به-
طور نامعلوم در نظر گرفته شده‌است.

۱۹-۲

بن

stem

عنصر واژه‌ای که می‌تواند به عنوان یک اصطلاح و یا به عنوان مبنای مشتق به کار رود.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۲۰-۲

پسونند

suffix

وندی که به دنبال بن یا پسوند دیگری بیاید.

[منبع: استاندارد ISO 1087:1990]

۲۱-۲

عنوان

title

واژه یا عبارت و یا گروهی از نویسه‌ها است که معمولاً در یک مدرک جهت اشاره به آن به کار رفته و ممکن است اغلب (نه همواره) برای شناسایی و ایجاد تمایز آن از سایر اسناد به کار رود.

[برگرفته از استاندارد ISO 5127/3a:1981]

۲۲-۲

کوتاه‌سازی

truncation

کوتاه کردن یک واژه با حذف دو یا چند حرف متوالی در آخر است.

۳ قواعد کوتاه‌نوشت کردن واژه‌ها

۱-۳ روش‌ها

روشی که برای کوتاه‌نوشت توصیه می‌شود روش کوتاه‌سازی است. (بند ۲-۲۲)
مثال:

literature = lit

همچنین کوتاه‌نوشت واژگان از طریق مخفف سازی بر اساس ماهیت زبان‌ها و فرهنگ ملی^۱ است. بخصوص اینکه حروف صدادار تکراری حذف می‌شود.

مثال ۱:

Zeitung = Ztg.

مثال ۲:

könyvtár = kv

مثال ۳:

karangan = krgn.

کوتاه‌نوشت کردن با یک حرف، به استفاده مکرر واژگان عام بستگی دارد.

مثال ۱:

journal = j.

مثال ۲:

Zeitschrift = Z

روش کوتاه‌نوشت، چه کوتاه‌سازی (بند ۲-۲۲) باشد چه ادغام (بند ۲-۸) و (یا ترکیبی از هر دو روش)، برای اختصار حداقل دو حرف باید کم شود وازگانی که از آن فقط یک حرف کم شود، اختصار نیست. روشی که نشان‌دهنده یک کوتاه‌نوشت است باید به همراه نقطه (دوره) باشد. به‌طور معمول ممکن است نقطه در برخی از کاربردها حذف شود. (به بند ۴-۶ مراجعه شود)

۳-۲ نشانه‌های آوانما

نشانه‌های آوانماها باید در کوتاه‌نویسی‌های واژه حفظ شوند.

برای زبان‌هایی که در آن هجای دیگری بدون آوانما وجود دارد، ممکن است آن هجا به‌عنوان جایگزین به‌کار رود. آوانماهای واقع در واژگان ترجمه شده باید در کوتاه‌نویسی‌ها حفظ شوند. (به بند ۳-۱۱ مراجعه شود)

مثال ۱:

médecine = méd.

مثال ۲:

Überwachung = Überwach.

مثال ۳:

Ueberwachung = Ueberwach.

مثال ۴:

zurnal = z.

۳-۳ واژه ساختگی

واژگان ساخته‌شده مانند واژگانی که در نشریات می‌آیند باید حفظ شوند. با این حال، ایجاد واژه جدید که احتمال دارد جزء پذیرفته‌شده‌ای از زبان باشد، باید مختصر شود.

مثال ۱:

diamat [not abbreviated]

مثال ۲:

chemtech [not abbreviated]

مثال ۳:

sharemarket = sharemark.

مثال ۴:

cyberspace = cybersp.

۳-۴ شکل‌های جمع و صرفی دیگر

۳-۴-۱ جمع

کوته‌نوشت برای شکل مفرد واژه تا زمانی که املاي صحیح کوتاه‌نوشت با تغییر شکل مفرد به جمع تحت تاثیر قرار نگیرد، باید برای جمع نیز به کار رود.

مثال ۱:

importation = import.

importations = import.

مثال ۲:

Jahrbuch = Jahrb.

Jahrbücher = Jahrb.

اگر کوتاه‌نوشت به روش ادغام باشد و املاي صحیح واژه در شکل جمع تغییر کند به طوری که بر هجای کوتاه نوشت تاثیر گذارد، کوتاه‌نویسی شکل جمع ممکن است متفاوت از شکل مفرد باشد.

مثال ۱:

country = ctry.

countries = cttries.

مثال ۲:

national = natl.

nationaux = natx

شکل جمع بی قاعده یک واژه، ممکن است کوتاه‌نوشت شود، حتی زمانی که شکل مفرد آن کوتاه‌نوشت نداشته باشد، مشروط بر اینکه بیش از یک حرف از آن واژه کم شده باشد.

مثال ۱:

child [not abbreviated]

children = child.

مثال ۲:

Buch [not abbreviated]

Bücher = Büch.

۳-۴-۲ سایر شکل‌های صرفی

کوته‌نوشت یکسانی باید، برای تمام شکل‌های صرفی یک واژه به کار رود.

مثال:

promyslennost' = prom.

promyslennosti = prom.

promyslennostej = prom.

۳-۴-۲-۱ حرف تعریف الحاقی

در زبان‌هایی که حرف تعریف قسمتی از واژه را تشکیل می‌دهد کوتاه‌نوشت یکسانی برای واژه با حرف تعریف الحاقی یا بدون آن به کار می‌رود.

مثال:

bibliotek = bibl.
biblioteket = bibl.

۲-۲-۴-۳ پیشنندهای دستوری

در زبان‌هایی که در آن پیشوند قبل از اسم‌ها و فعل‌ها، نقش دستوری دارند (مانند زبان‌های مالایی و اندونزیایی)، چنین پیشوندهایی باید در کوتاه‌نوشت، حذف یا ساده شوند.

مثال ۱:

diperluas = prls.

مثال ۲:

berwarna = wrn.

مثال ۳:

kemasyarakatan = kmsyrk.

۵-۳ مشتقات

در صورتی که تغییرات املائی صحیح در تغییر شکل قسمتی از واژه مشتق به‌عنوان یک کوتاه‌نوشت حفظ شود، کوتاه‌نوشت برای شکل مشتق باید متفاوت از شکل ریشه آن باشد.

مثال:

Scotland = Scotl.
Scottish = Scott.

اگر تغییرات املائی صحیح، کوتاه‌نوشت‌ها را برای شکل مشتق تحت تاثیر قرار ندهد کوتاه‌نوشت‌ها برای شکل‌های مشتق و ریشه باید یکسان باشد.

مثال ۱:

physics = phys.
physical = phys.

مثال ۲:

organization = organ.
organizing = organ

مشتق یک واژه ممکن است حتی زمانی که شکل ریشه واژه به‌صورت کوتاه‌نوشت نیست، مختصر شود.

مثال:

Gefahr [not abbreviated]
gefährlich = gefährl.

واژه مشتقی که معنی یا ساختار دستوری متفاوتی را به‌دست می‌دهد، باید کوتاه‌نوشت متفاوتی داشته باشد.

مثال ۱:

information = inf.
informatique = inform.

مثال ۲:

psychical = psych.
psychology = psychol.

۳-۶ واژگان با معنای نامرتب

واژگانی که معنای نامرتب دارند باید کوتاه‌نوشت‌های متفاوتی داشته باشند.

مثال:

ind. correct for industrial, industrie, industry, etc.
incorrect for Indian, indication, induced, etc.

۳-۷ واژگان مرکب

توصیه می‌شود هر جزء یک واژه مرکب به صورت کوتاه‌نوشت درآید.

یادآوری - اگر واژه مرکب خط فاصله نداشته باشد در صورت الزام فرهنگ ملی یک زبان، اجزای ماقبل آخر واژه، شکل کامل خود را حفظ می‌کند.

هر جزء کوتاه‌نوشت واژه مرکب باید به‌دنبال یک نقطه (دوره) بدون فاصله بین اجزاء بیاید. با این حال، نقطه در اختصار به استثنای نقطه بعد از جزء نهایی ممکن است به‌عنوان اینکه با مقررات فرهنگ ملی تعیین شده است، حذف شود.

مثال ۱:

Forschungstechnologie = Forsch.technol.

مثال ۲:

informatiedossier = inf.doss.

مثال ۳:

gazdaságstatisztika = gazdstat.

خط فاصله‌ای که در واژگان مرکب می‌آید باید حفظ شود.

مثال ۱:

bio-acoustics = bio-acoust.

مثال ۲:

médecin-radiologue = méd.-radiol.

مثال ۳:

technisch-industriell = tech.-ind.

۳-۸ اسامی افراد

اسامی افراد نباید کوتاه‌نوشت شود. صفات متشکل از نام افراد ممکن است با کم کردن واژه وصفی برای نامی که از آن مشتق شده‌است کوتاه‌نوشت شود.

مثال:

Mozart [not abbreviated]

Mozartien = mozart.

۳-۹ اسامی تنالگان‌ها

نام تنالگان‌های که در عناوین نشریات آمده‌است باید مطابق با قواعدی که برای کوتاه‌نوشت‌های واژه به‌کار می‌رود، کوتاه‌نوشت شود. در مواردی که در آن فرهنگ‌ملی یا بین‌المللی سرنام به‌جای همه یا بخشی از نام تنالگان به‌کار می‌رود، سرنام ممکن است به‌جای شکل کوتاه‌نوشت شده نام به‌کار رود.

مثال ۱:

Title: roceedings of the International Seed Testing Association

Abbreviated title: Proc. Int. Seed Test. Assoc.

مثال ۲:

Title: The United Nations disarmament yearbook

Abbreviated title: U.N. disarm. yearb.

۳-۱۰ نام مکان

نام مکان‌های جغرافیایی (به‌عنوان مثال، شهرستان، شهر، ایالت، استان یا کشور) ممکن است کوتاه‌نوشت شود. نام شهرها و شهرستان‌ها زمانی که مکان مهمی هستند یا زیاد در عنوان استفاده می‌شوند، یا وقتی که اسم‌ها به پسوندهایی شبیه شهر^۱، شهرستان^۲، ده^۳ و غیره ختم می‌شوند باید به‌صورت کوتاه‌نوشت باشند.

مثال ۱:

Fribourg = Fribg.

مثال ۲:

New York = N. Y.

مثال ۳:

Southampton = Southampt

۳-۱۱ نویسه‌گردانی

1- -burgh

2- -ton

3- -ville

واژگانی که در الفبای غیرلاتین مانند سیرلیک و یونانی ظاهر می‌شوند باید مطابق با استانداردهای بین‌المللی مناسب برای هدف ارتباطات بین‌المللی، نویسه‌گردانی شوند. وجود آوانماها در واژگان نویسه‌گردانی شده باید در کوتاه‌نوشت‌ها حفظ شود (به بند ۳-۲ مراجعه شود).

مثال ۱:

Uperesia = uper.

مثال ۲:

sucasni j = sucas.

۳-۱۲ جایگزینی نویسه‌ها

کوتاه‌نوشت یک واژه نباید نویسه‌های غایب در خود واژه را شامل شود.

مثال:

Premier	correct.	prem.
	Incorrect.	ler

۴ قواعدی برای کوتاه‌نوشت‌ها عنوان

۴-۱ ترتیب واژه

ترتیب واژه‌هایی که کوتاه‌نوشت شده باید مطابق با ترتیب واژگان، همان‌گونه که در عنوان ظاهر شده باشد.

۴-۲ عناوین تک واژه‌ای

عناوینی که فقط از یک واژه تشکیل شده باشند، یا به همراه یک حرف اضافه یا تعریف باشند، نباید مختصر شوند.

مثال ۱:

Title:	Nefrologia
Abbreviated title:	Nefrologia

مثال ۲:

Title:	Sans frontière
Abbreviated title:	Sans frontier

مثال ۳:

Title:	The Magistrate
Abbreviated title:	Magistrate

اگر عناوینی که از یک واژه تشکیل شده باشد به وسیله مکان (یا مکان و زمان) یا شرح ویرایش توصیف شده است وقتی که عنصر توصیف باید کوتاه‌نوشت شود، واژه عنوان نباید کوتاه‌نوشت شود.

مثال ۱:

Title:	Forum (Düsseldorf)
--------	--------------------

Abbreviated title: Forum (Düsseld.)

مثال ۲:

Title: Communication (New York, N. Y.)
Abbreviated title: Communication (N. Y., N. Y.)

اگر عنوان، از یک واژه‌ای تشکیل شده‌است که به‌دنبال آن اصطلاح عمومی عامی به معنی، یک قسمت، بخش، فروست یا ضمیمه بیاید در صورتی که اصطلاح عام کوتاه‌نوشت شود، عنوان نباید کوتاه‌نوشت شود.

مثال:

Title: Medicina. Supplement
Abbreviated title: Medicina, Suppl.

۳-۴ حروف تعریف، ربط و اضافه

حروف تعریف، ربط و اضافه باید از کوتاه‌نوشت‌های عنوان حذف شوند بجز حرف تعریف و حرف اضافه‌ای که بخش جدایی‌ناپذیر از نام‌های شخصی، نام‌های مکان یا اصطلاحاتی مانند "in vivo" و "in vitro" هستند و یا هنگامی که ساختار زبان و فرهنگ ملی از حذف شدن این حروف آن جلوگیری کند.

مثال ۱:

Title: The New Hungarian Quarterly
Abbreviated title: New Hung. Q.

مثال ۲:

Title: Los Alamos science
Abbreviated title: Los Alamos sci.

مثال ۳:

Title: Journal of in vitro fertilization and embryo transfer
Abbreviated title: J. in vitro fertil. embryo transf.

حرف اضافه در ابتدای عنوان باید حفظ شوند.

مثال ۱:

Title: Vom Abenberger Land
Abbreviated title: Vom Abenb. Land

مثال ۲:

Title: Vers l'éducation permanente
Abbreviated title: Vers éduc. perm.

۴-۴ سرنام‌ها، سرواژه‌ها و حروف نقش‌دهنده

سرنام‌ها، سرواژه‌ها و نقش‌دهنده‌ها در عنوان باید در کوتاه‌نوشتن عنوان، حفظ شوند.

مثال ۱:

Title: AEG-Mitteilungen
Abbreviated title: AEG-Mitt.

مثال ۲:

Title: Revue du CETHEDDEC
Abbreviated title: Rev. CETHEDDEC

۴-۵ نوشتن با حروف بزرگ

اولین حرف از اولین عنصر عنوان کوتاه‌نوشت شده باید با حروف بزرگ باشد. نوشتن باقی مانده عناصر، با حروف بزرگ ممکن است بر اساس فرهنگ ملی یا الزامات کاربرد خاص باشد.

مثال:

Title: Archives of internal medicine
Abbreviated title: Arch. intern. med.
Arch. Intern. Med.
Arch. intern. Med.
ARCH. INTERN. MED

۴-۶ نشانه‌های سجاوندی^۱

نشانه‌های سجاوندی مندرج در عنوان کامل به‌استثنای کاماها و نقطه‌ها (دوره) باید در عنوان کوتاه‌نوشت حفظ شوند. کاماها باید در عنوان کوتاه‌نوشت حذف شوند. و کاما باید جایگزین نقطه شود. با این حال ممکن است وقتی که نقطه همراه با سرنام‌ها، سرواژه‌ها و اعداد ترتیبی یا اسامی عنوان فرعی به‌کار می‌رود، در عنوان کوتاه‌نوشت شده حفظ شود. نقطه فقط باید برای نشان دادن کوتاه‌نوشت به‌کار رود. نقطه ممکن است از واژگان کوتاه‌نوشت شده در کاربردهایی که نیاز به استفاده از نشانه‌ها سجاوندی را محدود می‌کنند حذف شود.

مثال ۱:

Title: Acta mineralogica, petrografica
Abbreviated title: Acta mineral. petrogr.

مثال ۲:

Title: Soviet physics. Technical physics
Abbreviated title: Sov. phys., Tech. phys.

مثال ۳:

Title: E.S.A. bulletin
Abbreviated title: E.S.A. bull.

مثال ۴:

Title: Mr. Rodger's journal
Abbreviated title: Mr. Rodger's j.

سه نقطه یا علامت حذف (...) مندرج در عنوان کامل باید در عنوان کوتاه‌نوشت شده حذف شود.

مثال:

Title: Proceedings of the ... annual meeting of the Acadian Entomological Society
Abbreviated title: Proc. annu. meet. Acadian Entomol. Soc.

۴-۷ نویسه‌های خاص و نمادها

نویسه‌ها و نمادهایی خاص که در عنوان اصلی آمده‌اند باید بدون تغییر در عنوان کوتاه‌نوشت حفظ شوند به جز نشانه‌های "&" و علامت جمع "+", که به جای حرف ربط "and" به کار می‌روند باید حذف شوند. با این حال، زمانی که علامت "&" و "+" بخشی جدایی ناپذیر از سرنام یا سرواژه‌ها باشد، حفظ می‌شوند.

مثال ۱:

Title: Europe on \$... a day
Abbreviated title: Eur. \$ day

مثال ۲:

Title: Metall-Reinigung + Vorbehandlung
Abbreviated title: Met.-Reinig. Vorbehandl.

مثال ۳:

Title: Computer & control abstracts
Abbreviated title: Comput. control abstr.

مثال ۴:

Title: AT&T Technical Journal
Abbreviated title: AT&T Tech.J.

۴-۸ بخش‌ها و فروست‌ها

وقتی که دو یا چند انتشارات پایانید یک عنوان مشترک داشته باشد که با افزودن شماره، حرف یا عنوان بخش متمایز شوند ویژگی متمایزکننده باید در عنوان کوتاه‌نوشت شده آورده شود. کوتاه‌نوشت اصطلاحات عام مانند بخش، فروست و غیره فقط در صورتی در عنوان کوتاه‌نوشت حفظ می‌شود که به منظور شناسایی باشد.

مثال ۱:

Title: Annales scientifiques de l'Université de Besançon. Géologie
Abbreviated title: Ann. sci. Univ. Besançon, Géol.

مثال ۲:

Title: Journal of botany. Section A
Abbreviated title: J. bot., Sect. A or J. bot., A

کوتاه‌نوشتن برای عنوان فرعی و علاوه بر آن عنوان مشترک لازم است، حتی هنگامی که عنوان مشترک با عدد یا حرف بخوبی متمایز شود.

مثال:

Title: Journal of polymer science. Part A-1, Polymer chemistry
Abbreviated title: J. polym. sci., A-1, Polym. chem.

۹-۴ تشخیص و شفاف‌سازی^۱

وقتی که عناوین کوتاه‌نوشت شده از حروف یا نویسه‌های یکسانی بدون در نظر گرفتن آوانما یا نشانه‌های سجاوندی دیگری تشکیل شده باشد یکسان در نظر گرفته می‌شوند.

عناوین اختصاری یکسان باید با اضافه کردن یک عنصر توصیفی در پرانتز: مکان (شهر یا شهرستان)، مکان و زمان، ویرایش یا اگر این‌ها کافی نباشد، با اطلاعات توصیفی دیگری متمایز شوند. عنصر توصیفی باید کوتاه‌نوشت شود.

مثال:

Titles: Expérience et innovations en éducation
Experiencias e innovaciones en educacion
Experiments and innovations in education

Abbreviated titles: Exp. innov. éduc. (Ed. fr.)
Exp. innov. educ. (Ed. esp.)
Exp. innov. educ. (Engl. ed.)

کتابنامه

- [1] ISO 9:1995, Information and documentation — Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters — Slavic and non-Slavic languages.
- [2] ISO 843:1997, Information and documentation — Conversion of Greek characters into Latin characters.
- [3] ISO 1087:1990, Terminology — Vocabulary.
- [4] ISO 5127-2:1983, Documentation and information — Vocabulary — Part 2: Traditional documents.
- [5] ISO 5127/3a):1981, Information and documentation — Vocabulary — Section 3a): Acquisition, identification, and analysis of documents and data.
- [6] List of serial title word abbreviations. Paris: ISSN International Centre¹). Irregular with supplements. Available in print (ISSN 0259-000X); on diskette (ISSN 1018-810X); and in the ISSN Compact CD-ROM (ISSN 1018-4783).